

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.2.1 Zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúc potreby trhu práce
3. Prijímateľ	Súkromná stredná odborná škola podnikania
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality odborného vzdelávania a prípravy na Súkromnej strednej odbornej škole podnikania Zvolen
5. Kód projektu ITMS2014+	312011Z833
6. Názov pedagogického klubu	Posilnenie globálnych kompetencií v oblasti ľudských a občianskych práv
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	26.05.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Budova školy-miestnosť odbornej prípravy
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Gabriela Putnoková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.skolapodnikania.sk
11. Manažérske zhrnutie:	
Kľúčové slová:	
<ul style="list-style-type: none">- národnostné menšiny v Európe- situácia od obdobia po 1.svetovej vojne až po súčasnosť- menšinové komunity na základe početnosti	
Krátka anotácia:	
<p>Učitelia sa venovali presunom obyvateľstva ako spôsobu riešenia etnických a mocenských problémov, a vytváraniu nových komunít a štátov od obdobia po 1.svetovej vojne až po súčasnosť. Analyzovali vplyv národnostných menšín a komunít podľa ich početnosti na materský štát. Rozoberali aj klasifikáciu menšinových skupín na autochtónne, t. j. v danej krajine (alebo aspoň v konkrétnom geografickom priestore) žijúce už oddávna a na menšiny prisťahovalecké, ktoré vznikli ako dôsledok nedávnych migračných procesov.</p>	

Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Obdobie po 1.svetovej vojne:

Povojnové usporiadanie Európy po skončení 1.svetovej vojny je postavené na princípe samourčovacieho práva európskych národov. Víťazné mocnosti ho však uplatňujú nielen proti porazeným štátom, ale aj proti národom na ich území žijúcim, bez ich súhlasu cestou referenda či plebiscitu. Nové hranice mnohonárodných štátov neposkytovalo záruky "prirodzených celkov". Takto vzniklo Československo, Juhoslávia, Rumunsko, sformoval sa národnostne pestrý Sovietsky zväz.

Obdobie po 2. svetovej vojne:

Počas 2.svetovej vojny sa Nemecko snažilo o vytvorenie etnických hraníc presídľovaním Nemcov z niektorých krajín. Ani **ukončenie 2.svetovej vojny** neukončilo presuny a výmeny obyvateľstva. Typickým príkladom bol odsuv Nemcov z Poľska, Maďarska a Československa, ktorý bol najväčšou nedobrovoľnou migráciou obyvateľstva v rokoch po 2.svetovej vojne. Dôvodom bolo vytváranie jednoliatych etnických území ale aj nábor na práce do určitých odvetví.

Obdobie po 1989:

Po kolapse sovietskej, juhoslovanskej a československej federácie viac ako 60 miliónov ľudí predtým občanov týchto federácií sa premenilo na etnické menšiny, žijúce na druhej strane hraníc svojej materskej krajiny. V SNŠ máme vyše 23 miliónov Rusov, avšak až 40 miliónov nerusov, žijúcich mimo svoje etnické územia. Výsledkom tohto procesu je 80-90 miliónov etnických, kultúrnych, jazykových, či náboženských minorít, žijúcich v tzv. "národných štátoch" súčasnej Európy.

Súčasnosť:

Učitelia sa venovali práve **novým prisťahovaleckým komunitám**, ktoré predstavujú väčší integračný problém, než menšiny starousadlické, lebo neraz sa ešte nezrástli so svojim novým prostredím a niekedy sú vystavené aj nevyberaným útokom zo strany „pôvodného“ obyvateľstva. Ich politická reprezentácia je obvykle ešte veľmi slabá a skôr len neformálna – t. j. neinštitucionalizovaná (Turci v Nemecku, arabskí prisťahovalci vo Francúzsku, Vietnamci v strednej Európe a pod.)

Rozdiely v menšinových komunitách na základe ich početnosti:

Malé menšiny zväčša nepredstavujú problém, nie sú priveľmi viditeľné a nikto sa ich nebojí. Preto sú voči nim väčšinové spoločenstvá otvorenejšie, veľkorysejšie a berú ich ako určitý folklórny doplnok svojej vlastnej národnej štátnosti. Niekedy im dokonca zabezpečia aj špeciálne zastúpenie v parlamente (Slovinsko, Rumunsko), zvýhodnia pre nich podmienky vstupu do parlamentu (Poľsko, Chorvátsko a po roku 2011 taktiež aj Maďarsko) alebo im zabezpečia osobitú formu personálnej autonómie a samosprávy na miestnej, regionálnej alebo hoci celoštátnej úrovni (Maďarsko, Slovinsko, Srbsko)

Početné menšinové spoločenstvá, ktoré niekedy dosahujú aj viac ako tretinu (niekedy dokonca skoro až polovicu) celej populácie, zase majú reálnu šancu dosiahnuť taký politický štatút, ktorý je primeraný ich počtu a záujmom. Môžu dokonca časom dosiahnuť aj federalizáciu svojej krajiny (Belgicko, svojim spôsobom aj Slovensko v rámci Československa v roku 1968) alebo v rámci historických zvláštností svojej krajiny získať špeciálny právny režim a samosprávu (Katalánsko, Baskicko). Existujú však aj negatívne príklady – osud početnej nemeckej menšiny (tvorili asi tretinu celej populácie) v českých krajoch po druhej svetovej vojne.

Menšiny strednej veľkosti, ktorých počet sa pohybuje okolo 5 až 20 percent z celkového počtu obyvateľstva. Tieto menšiny sú príliš slabé na to, aby dosiahli uspokojenie všetkých svojich oprávnených požiadaviek, avšak prisilné na to, aby sa ich časť väčšinových elít nebála. Okrem toho vďaka svojej početnosti majú šancu získať stabilné a relevantné zastúpenie na celoštátnej alebo aspoň na regionálnej úrovni. Stávajú sa teda vlastným právom súčasťou politického života svojej domoviny. To má samozrejme svoje výhody i nevýhody.

Vyšehradské krajiny :

Najvyššie percento národnostných menšín má Slovensko (14,2% z celkového počtu obyvateľov takmer 5 500 000), kde dve z týchto menšín, Rómovia a maďarská menšina, sú jasne viditeľné v sociálnom priestore. V Českej republike, kde percento národnostných menšín je o niečo nižšie (10,0% z celkového počtu obyvateľov približne 10 500 000), je počtom najväčšia slovenská menšina, ale viac viditeľná rómska menšina. V Poľsku je podiel menšín najnižší z týchto troch krajín (3,65% z celkového počtu obyvateľov).

Tieto krajiny zápasia s veľkým spoločným **integračným problémom**. Je ním otázka integrácie starousadlickej **rómskej menšiny**. Táto menšina predstavuje osobitnú kapitolu v menšinovej politike celého regiónu a predstavuje výzvy aj z hľadiska jej právneho postavenia v európskom a medzinárodnom kontexte.

12. Závěry a odporúčania:

Všetky všeobecně-vzdělávací předměty musí studenty vést k závazkům EÚ, které zakazují diskriminaci na základě rasového nebo etnického původu v mnohých životních situacích: v zaměstnání, vzdělávání, odborné přípravě, sociální ochraně, jako aj v přístupu k tovaru a službám vrátane bývania. Členské státy sú povinné zabezpečiť, aby mala každá osoba prístup k súdnym a administratívnym postupom. Právo Únie tiež uľahčuje obrátiť sa s prípadom na súd- na rasovo či etnicky motivované trestné činy sa vzťahuje trestné právo a ich obeť majú vo všetkých členských štátoch garantované rovnaké minimálne normy.

- [Webová stránka Európskej komisie o zákaze diskriminácie, https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/know-your-rights/equality/non-discrimination_sk](https://ec.europa.eu/info/aid-development-cooperation-fundamental-rights/your-rights-eu/know-your-rights/equality/non-discrimination_sk)

- [Opatrenia EÚ proti diskriminácii \(EPRS, 2017\), https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2017/603887/EPRS_ATA\(2017\)603887_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2017/603887/EPRS_ATA(2017)603887_EN.pdf)

- [Právo EÚ o rovnakom zaobchádzaní bez ohľadu na rasový a etnický pôvod, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:l33114&from=EN&isLegisum=true](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:l33114&from=EN&isLegisum=true)

- [EPRS | Výskumná služba Európskeho parlamentu, http://www.eptthinktank.eu/](http://www.eptthinktank.eu/)

13.	Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Gabriela Putnoková
14.	Dátum	26.05.2021
15.	Podpis	
16.	Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Pavel [redacted]
17.	Dátum	27.05.2021
18.	Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu